

2. Курило В. С. Моделювання системи критеріїв оцінки розвитку освіти в регіоні. *Педагогіка і психологія*. 1999. № 2. С. 35–39.
3. Лещеня С. В., Орленко І. П., Мелешко А. О., Забродський С. С. Інструкція з організації фізичної підготовки в Національній гвардії України / під заг. ред. О. Н. Мальцева. Київ : ГУНГУ, 2014. 140 с.

Отримано 27.03.2020

УДК 377:355.541.2

ЧИЧКАН О. А.,

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
доцент кафедри спеціальної фізичної підготовки
Львівського державного університету внутрішніх справ;

МУЗИКА Б. Ю.,

старший викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки
Львівського державного університету внутрішніх справ;

ГОЛОДІВСЬКИЙ М. Ф.,

викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки
Львівського державного університету внутрішніх справ

ЗАХИСТ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ВІД ПОГРОЗИ ПІСТОЛЕТОМ

У даній статті розглядаються особливості захисту поліцейського від правопорушника, який погрожує йому вогнепальною зброєю. Описується алгоритм дій під час озброєного нападу. Також надаються поради для навчання та відпрацювання технічних прийомів, які можна застосовувати під час захисту від погрози пістолетом.

Ключові слова: спеціальна фізична підготовка, поліцейський, погроза пістолетом.

Навчальна дисципліна «Спеціальна фізична підготовка» спрямована на підготовку здобувачів вищої освіти з високим рівнем всебічної фізичної підготовленості, здатних ефективно вирішувати оперативно-службові завдання, стійко переносити нервово-психологічні та фізичні навантаження без зниження професійної працездатності, при цьому досконало володіючи прийомами фізичного впливу та навичками самозахисту.

Загальними завданнями спеціальної фізичної підготовки є формування всебічно розвиненої особи, зміцнення здоров'я, оптимізація фізичного та психічного стану працівників Національної поліції України. Спеціальними завданнями спеціальної фізичної підготовки є виховання практичної готовності до дій по затриманню злочинця або групи злочинців, а також дій в інших нестандартних ситуаціях, реальних оперативних обставинах з забезпечення законності та правопорядку.

Захист від погрози вогнепальною зброєю – одна із найскладніших технік самозахисту. Нападаючого, що замахується на вас ножем або палицею, можна випередити, а тому, хто тримає в руці пістолет, достатньо натиснути на спуск. З близька боротися із злочинцем, який озброєний пістолетом, ризиковано та небезпечно. Здалека – взагалі неможливо. Якщо той, хто захищається, спробує наблизитися до правопорушника й захопити руку з пістолетом, то може пролунати постріл. Тому прийоми обеззброювання проводяться лише тоді, коли правопорушник, озброєний пістолетом, знаходиться поруч із вами і погрожує зброєю або намагається дістати пістолет.

Будь-яка зброя – ніж, палиця або кастет – дає нападаючому відчуття переваги, а вогнепальна зброя особливо. У злочинця, який тримає в руці пістолет і намагається вас залякати, почуття переваги часто переходить у самовпевненість. Завдяки цьому в нього знижується готовність до миттєвих дій, що уповільнює його реакцію на раптові дії з боку того, хто захищається. Якщо злочинець мав на меті застрелити поліцейського, він зробив би

це одразу, але його намір імовірно все-таки здійснити втечу від поліцейського, щоб уникнути покарання згідно з чинним законодавством.

Якщо озброєний правопорушник перебуває на незручній дистанції для поліцейського й не підпускає його до себе, в такому разі поліцейський може нічого не робити, не ризикувати своїм життям і життям інших людей, а відпустити його до подальшого більш зручного затримання, коли будуть присутні більшість поліцейських, або відповідний спеціальний підрозділ. Але такі дії поліцейського є за умови, якщо немає прямої загрози життю і здоров'ю людям та поліцейським.

Якщо поліцейський бачить, що правопорушник не впевнений у своїх діях і володінні зброєю, тоді може скористатись ним для виконання прийому й обеззброєння. В такому разі у поліцейського має бути повільна фаза рухів, яких вимагає правопорушник від поліцейського, наприклад: підняти руки в гору, повільно підійти чи відійти тощо, інакше швидкими рухами поліцейський може налякати правопорушника і він натисне на спусковий гачок. Відповідно у поліцейського має бути присутня повільна фаза, яка раптово переходить у швидку вибухову фазу рухів для виконання прийому й обеззброювання правопорушника.

Прийоми захисту припускають, що правопорушник погрожує пістолетом із відстані витягнутої руки (впритул). Ви повинні підкоритися наказу озброєного злочинця підняти руки. Піднімайте їх повільно, трохи вгору під кутом 90°. Намагайтесь в жодному разі не видати свого наміру захищатися. Застосування вогнепальної зброї не вимагає спеціальних підготовчих дій (замах, наближення) і тому завжди наявний ризик та небезпека. Потрібно пам'ятати, що будь-яка помилка в цій ситуації може призвести до летальних випадків. Тому всі прийоми захисту від направленої вогнепальної зброї необхідно відпрацьовувати ретельно і доводити до автоматизму, проводити швидко та рішуче. Під час відпрацювання цих прийомів потрібно обов'язково виконувати найголовнішу умову – миттєвий відхід із лінії пострілу всім корпусом та фіксацією озброєної руки правопорушника. Також важливо під час відпрацювання прийомів захисту від погрози вогнепальною зброєю використовувати макети зброї, схожі за формою та вагою до оригіналу.

Тренування проводиться, щоб поліцейський навчився оцінювати оточуюче середовище, щоб у нього чітко працював центральний і периферійний зір. Залежно від ситуації, що виникла, поліцейському необхідно вдало вибирати прийом і обеззброєння правопорушника, слідкувати, чи є співучасники у скоєнні злочину. Поліцейський має прийняти швидке рішення в екстремальній ситуації, чи вибивати пістолет правопорушника (правильне визначення напрямку вибивання пістолета), чи виривати пістолет (відкидання на безпечну відстань у правильному напрямку), чи тримати пістолет при собі (коли є загроза підхоплення пістолета правопорушника іншими особами, що можуть нести пряму загрозу життю і здоров'ю людям та поліцейським).

Вивчення прийомів захисту від озброєного правопорушника рекомендується проводити спершу по частинах, а згодом разом, коли всі частини рухів прийому засвоєно та виконуються технічно правильно. Досягти успішного засвоєння прийомів поліцейськими можна завдяки їх багаторазовому повторенню під час практичного заняття із спеціальної фізичної підготовки. Постійне відпрацювання поліцейськими прийомів захисту від озброєного правопорушника дають змогу їхньому організму розвинути м'язову пам'ять до автоматизму, адже в екстремальних ситуаціях, коли виникає пряма загроза життю та здоров'ю поліцейському дуже часто немає часу роздумувати над технічними прийомами.

Список бібліографічних посилань

1. Chervonoshapka M., Shutka H., Chychkan O. Strength indicators of shock actions by the hands and the legs of cadets of higher education institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine. *Physical culture, physical education of different age group population*. 2018. No. 3 (43). Pp. 108–112. DOI: <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2018-03-108-112>.

2. Рівень фізичної підготовленості курсантів Львівського державного університету внутрішніх справ / Л. М. Балуща та ін. // Фундаментальні прикладні дослідження: сучасні науково-практичні рішення та підходи. Банська Бистриця ; Баку ; Ужгород ; Херсон ; Кривий Ріг : Просвіт, 2019. С. 242–247.

3. Гнип І. Я., Чичкан О. А., Флуд О. В. Диференційований підхід до процесу спеціальної фізичної підготовки курсантів вищих навчальних закладів МВС України // Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 29–30 листоп. 2017 р.) / Нац. ун-т оборони України ім. Івана Черняхівського ; за заг. ред. В. І. Свистун, О. В. Петрачкова. Київ : НУОУ, 2017. С. 176–178.

4. Гнип І. Я., Чичкан О. А., Музика Б. Ю., Червоношапка М. О. Захист поліцейського від нападу озброєного правопорушника : метод. рек. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 40 с.

5. Спеціальна фізична підготовка працівників органів внутрішніх справ : навч. посіб. / О. І. Тьорло, В. Р. Булачек, А. О. Гречанюк та ін. Львів : ЛьвДУВС, 2013. 368 с.

6. Червоношапка М., Балушка Л., Костовський М., Голодівський М. Удосконалення показників сили ударів у навчальному процесі з дисципліни «Спеціальна фізична підготовка» курсантів закладів вищої освіти МВС України // Наука і сучасність: виклики глобалізації : зб. статей. IV Міжнар. конф. Київ : Центр наук. публ., 2018. С. 114–120.

7. Червоношапка М. О., Гнип І. Я., Янін В. В. Методологічні аспекти психологічної підготовки у процесі викладання навчальної дисципліни «Спеціальна фізична підготовка» у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських // Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. наук. пр. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. тактич. та спец.-фіз. підгот. ф-ту № 2. Харків, 2019. С. 299–302.

Отримано 20.04.2020

УДК 378.146

ШЕВЧЕНКО Т. В.,

кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0003-0366-7217>

УПРОВАДЖЕННЯ В СИСТЕМУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ НОРМАТИВІВ З ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті запропоновано розроблення нормативів з тактико-спеціальної підготовки, запропоновано перелік таких нормативів, наведені результати експериментальних досліджень та надані рекомендації.

Ключові слова. *Професійна підготовка, екстремальні ситуації, екстремальні умови, професійна підготовка, забезпечення особистої безпеки.*

Актуальність роботи. Під час несення служби та виконанні своїх безпосередніх обов'язків поліцейські повинні виконувати низку дій, які потребують специфічних навичок, а від їх швидкого та чіткого виконання нерідко залежить не тільки ефективність виконання покладених на поліцейських обов'язків, а ще й безпосередньо життя та здоров'я поліцейських та громадян.

Професійні навички та вміння поліцейських є одним із визначальних факторів, що формують боєздатність та боєготовність поліцейських до дій в службових та екстремальних ситуаціях, а також забезпеченні особистої безпеки поліцейського, та ефективного виконання покладених на поліцію обов'язків, забезпеченні законних інтересів суспільства і держави.

Відповідні навички та вміння є специфічними, тобто такими, що виходять із особливостей несення служби, використання екіпірування, зброї та спеціальних засобів, навколишньої обстановки, фізичного та психологічного стану поліцейського та інших факторів та є вузькоспеціалізованими, тобто такими, що не можуть бути набути у повсякденному житті, під час занять спортом та іншим чином.